

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»
НАУКОВО-ТЕХНІЧНА БІБЛІОТЕКА НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ «ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО
ДЕРЖАВНИЙ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНИЙ ЗАПОВІДНИК
«ПОЛЕ ПОЛТАВСЬКОЇ БИТВИ»
ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ІМЕНІ І.П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації: стан, проблеми і перспективи,

**МАТЕРІАЛИ
У ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ,**

**присвяченої
90-річчю Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
та
30-річчю створення кафедри українознавства, культури та
документознавства**

25 листопада 2020 року

м. Полтава

Джерела та література

1. Інформаційні технології документознавства [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://referat-ok.com.ua/dokumentoznavstvo-dilovodstvo/informaciini-tehnologiji-dokumentoznavstva>
2. Офісні додатки та робота з ними [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://sites.google.com/site/elektronnyjucebnihermakova/oglavlenie-ucebnika/glava-1/1-3-sablony-dokumentov-ms-word-2007>
3. Створення нового шаблону [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://support.microsoft.com/uk-ua/office>

Тетяна Устименко

Наук. керівник – канд. філол. наук, доц. Чередник Л. А.

м. Полтава

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ

Інформація – це один з найважливіших ресурсів сучасного суспільства. Що ж таке інформаційні технології? Щоб відповісти на це запитання спочатку дамо визначення що таке «технологія» та «інформаційний ресурс».

Технологія – це система взаємозв'язаних способів опрацювання матеріалів та прийомів виготовлення продукції у виробничому процесі [3, с. 25]. Інформаційний ресурс – особливий вид ресурсу, який ґрунтується на ідеях і знаннях, накопичених у результаті науково-технологічної діяльності людей у певній галузі, зокрема, в економіці, і поданий у формі, придатній для накопичення, реалізації та відтворення [3, с. 47]. Ці визначення більш

стосуються технологічних процесів. Метою нашого дослідження є і використання інформаційних ресурсів у документознавчих процесах.

Як відомо, інформаційні технології – це той інструментарій, що забезпечує інформаційну діяльність [4, с. 23]. Технологіям керованих процесів властиві впорядкованість і організованість, які протиставляються стихійним процесам. Історично термін «технологія» виник у сфері матеріального виробництва. Інформаційну технологію у цьому контексті можна вважати технологією використання програмно-апаратних засобів обчислювальної техніки і телекомунікацій в конкретній предметній області [4, с. 33].

У сучасних умовах постіндустріального суспільства відбувається все більше реформ, спрямованих на удосконалення інформаційних технологій і процесів. Не залишається осторонь і соціальна сфера життя.

Інформаційне забезпечення соціальної сфери, державної соціальної політики набуває особливого значення, оскільки соціальна політика є головним чинником, здатним попередити і пом'якшити негативні наслідки економічних реформ і соціально-політичних перетворень. Прийняття адекватних рішень і реалізація практичних заходів з боку органів законодавчої та виконавчої влади щодо забезпечення конституційних прав і гарантій громадян в основних сферах життєдіяльності вимагає нових підходів до вирішення проблем науково-інформаційного забезпечення процесу управління сферою соціального захисту населення.

У розвиток теорії і прикладних методів формування інформаційно-управлінських систем для складних соціальних об'єктів вагомим є внесок багатьох вітчизняних і зарубіжних учених. Серед них: А.А. Воронов, В.М. Глушков, Д.М. Гвішиані, С.В. Емельянов, Н.Н. Моїсєєв, Г.С. Поспелов, В.А. Трапезніков, Н.І. Архіпов, В.Н. Бурков, А.В. Бутріменко, В.М. Вишневській, В.В. Кульба, І.І. Попов, Г.В. Росс, А.Г. Романенко та інші [1].

Процес інформатизації суспільства, вимоги ринку праці до компетентності фахівців, введення в Україні європейських стандартів та принципів забезпечення якості освіти диктують необхідність підготовки спеціаліста високого рівня кваліфікації й компетентності з інформаційних і комунікаційних технологій, конкурентоспроможного на ринку праці, здатного до професійного зростання. Отже, слід звернути увагу на формування та підвищення рівня інформаційно-комунікативних технологій компетентності соціальних працівників.

Основною метою інформаційних технологій у практиці соціальної роботи є, на думку дослідниці Є.І. Холостової, забезпечення ефективного використання інформаційних ресурсів у випадках:

- 1) надання допомоги особам, які опинилися у складній життєвій ситуації;
- 2) поширення у суспільстві знань і формування навичок із профілактики соціально небезпечного становища та самодопомоги і взаємодопомоги;
- 3) забезпечення реалізації прав та свобод;
- 4) здійснення підтримки прийняття управлінських рішень у сфері соціальних послуг [5, с. 237].

Аспектами використання інформаційних технологій у соціальній роботі є ведення та обробка документації; електронного документообігу; виконання повсякденних завдань планування; підтримка і консультування осіб, які опинилися у складній життєвій ситуації засобами електронної пошти. Ці завдання вимагають умінь і впевненого володіння стандартними офісними програмами, електронними таблицями, базами даних, глобальними мережами.

Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні передбачає забезпечення комп'ютерної та інформаційної грамотності громадян. З огляду на це, вбачаємо доцільним, організацію у центрах соціальних служб сім'ї, дітей та молоді, громадських і благодійних організаціях семінарів та тренінгів підвищення комп'ютерної грамотності дітей, молоді, осіб похилого віку. Так,

актуально розповісти дітям про загрози, з якими вони можуть стикнутися як активні користувачі всесвітньої мережі й можливості уникнути небезпеки. Розуміння дітьми запобіжних засобів безпеки в Інтернет буде впливати на підвищення їхньої самосвідомості, комп'ютерної грамотності, культури поведінки при роботі у мережах, а виконання правил безпечної поведінки призведе до зменшення ризиків при використанні інформаційних ресурсів, зробить спілкування безпечним, пізнання нового радісним. Для осіб похилого віку важливим є вміння набирати текст для пошуку необхідної інформації у мережах. Освоєння програми Skype, що забезпечує текстовий, голосовий і відеозв'язок через Інтернет між комп'ютерами, дозволить їм здійснювати відеодзвінки, не виходячи з дому[2, с. 12].

З усіх видів технологій інформаційні технології сфери управління висувають найвищі вимоги до людського фактору, впливаючи на кваліфікацію працівника, зміст його праці, фізичну і розумову навантаження, професійні перспективи і рівень соціальних відносин.

Основними властивостями інформаційних технологій, що визначають ефективність їхнього використання, є доцільність, наявність компонентів і структури, взаємодія з зовнішнім середовищем, цілісність і розвиток у часі. Коротко схарактеризуємо ці властивості.

1. Доцільність полягає у підвищенні продуктивності та ефективності управлінської діяльності за рахунок впровадження високопродуктивних засобів комп'ютерної техніки і телекомунікацій.

2. Наявність компонентів і структури. Декомпозиція інформаційних технологій дозволяє виділити в їх складі функціональні компоненти (інформаційну базу: конкретне наповнення інформаційних процесів) і структуру (внутрішню організацію, взаємозв'язок компонентів).

3. Взаємодія з зовнішнім середовищем здійснюється шляхом організації взаємозв'язку з об'єктами та суб'єктами управління за допомогою програмно-апаратних засобів комп'ютерної техніки та телекомунікацій.

4. Цілісність (емерджентність) необхідна, оскільки тільки як система інформаційна технологія здатна вирішувати завдання, недоступні їх окремих компонентів.

5. Розвиток в часі – можливість динамічного розвитку в міру виникнення нових завдань і підвищення експлуатаційних вимог, забезпечення модернізації та модифікації[5].

Наведемо декілька прикладів щодо інформатизації та автоматизації деяких видів служб соціального захисту населення та позитивні перспективи від їхнього використання. введено.

Так, в територіальних органах Пенсійного фонду України встановлено інформаційні кіоски для доступу громадян до відомостей, які зберігаються в Інформаційному центрі персоніфікованого обліку Пенсійного фонду України, запроваджено нову систему обслуговування громадян та обробки пенсійної документації на базі централізованих інформаційних технологій, створено web-портал електронних послуг Пенсійного фонду тощо.

Для автоматизації процесів призначення, перерахунку, нарахування пенсій, допомог, компенсаційних виплат тощо, масових перерахунків, формування документів з виплати, бухгалтерської та статистичної звітності в органах Міністерства соціальної політики України, Пенсійного фонду України на базі діючих законодавчих та нормативних актів України функціонує автоматизована система оброблення пенсійної документації на базі комп'ютерних технологій (АСОПД/КОМТЕХ-W)[6].

Запроваджено електронні пенсійні справи, створено реєстр електронних пенсійних справ та систем їхньої технічної підтримки, комплексної системи

захисту інформації. Залучено для обслуговування громадян банків, відділень поштового зв'язку, об'єднаних громад з подальшим розширенням мережі. [7].

У своїй діяльності органи соціального захисту населення використовують автоматизовані інформаційні системи: «*Наша сім'я*», для обліку на місцевому рівні соціального стану інвалідів та їх сімей, одиноких непрацездатних громадян, малозабезпечених громадян та їхніх сімей для організації соціальної допомоги з різних видів послуг, «*Єдиний державний реєстр осіб, які мають право на пільги*» для обліку осіб, які мають право на пільги згідно із Законами України, та для автоматизації звірки правових даних, зареєстрованих в реєстрі громадян, з даними організацій надавачів послуг. Крім того, використовуються програмні комплекси: «*Житлові субсидії*» для автоматизації процесів призначення, перерахунку житлових субсидії, формування звітності у відповідності до чинних законодавчих та нормативних актів України, «*Статистичний моніторинг бідності*», що забезпечує оброблення регламентних запитів центрального рівня (Мінсоцполітики) до баз даних регіонального (обласні управління соціального захисту населення) та районного рівнів та формування звітів на трьох рівнях функціонування [6].

Отже, інформація – це невід'ємний продукт людського життя, а інформаційні технології забезпечують швидкість передавання її, обробку, розповсюдження, захист та інше. Щодо інформаційних технологій в сфері соціального захисту населення – то це рушійна сила в постіндустріальному суспільстві. Маючи свої недоліки та переваги, вона залишається чи не найважливішим чинником комунікації між органом влади та громадянами.

Ураховуючи нинішню ситуацією з пандемією COVID-19, коли вся країна в карантині, відчувається недостатність інформаційно-технологічного забезпечення органів влади та не просвітленість народу «як працюють дистанційні ресурси», та «інтернет зв'язок», який є основним видом комунікації на цей час. Рішенням в цій ситуації може бути відповідне законодавство, яке

поки що не чітко сформоване, та самосвідомість громадян до знань та оволодіння технічними пристроями, які спростять та забезпечать належне та безпечне життя в ситуації що зараз склалася. Особливо це стосується служби соціального захисту населення, які теж знаходяться в умовах карантину, і не в змозі особисто приймати осіб, а тільки в електронному режимі, що спрощує документообіг та документопотік. Станом на 2020 рік більшість соціальних служб мають сайти та електронні адреси, за якими користувач зареєструвавшись може надіслати документи або зробити запит, але час обробки запиту буде значно довший, оскільки технологічне оснащення та і самі працівники служб не були готові до такого потоку документів.

Отже, незважаючи на низку позитивних зрушень у сфері інформаційних технологій, стан впровадження інформаційних технологій у діяльності органів, які здійснюють соціальний захист громадян, залишає бажати кращого. Ці органи недостатньо використовують потенціал інформаційних технологій. З метою підвищення ефективності впровадження інформаційних технологій необхідно вживати заходів щодо автоматизації та інформатизації усіх напрямів діяльності та забезпечити доступність цих ресурсів.

Джерела та література

1. Васильєв В.А., Лаврикова А.І. Проблеми інформатизації соціальної сфери. Інформаційна структура. 2000. Вип. 3. С. 54–56.
2. Дубов Д. В. Ожеван М. А., Гнатюк С. Л. Інформаційне суспільство в Україні: глобальні виклики та національні можливості. Київ: НІСД, 2010. 29 с.
3. Карпенко С.Г., Попов В.В. Тарнавський Ю.А. Шпортюк Г.А. Інформаційні системи і технології. Київ: МАУП, 2004. 192 с.
4. Маслов В.П. Інформаційні системи і технології в економіці. Київ: «Слово», 2007. 264с.

5. Правовое забезпечення соціальної роботи/ за ред. Е. І. Холостовой, О. Г. Прохоровой. Москва, 2013. 256 с.

6. Інформаційні технології та їх властивості. сайт
URL:https://stud.com.ua/53300/informatika/informatsiyi_tehnologiyi_vlastivot

7. Продукти Інформаційно-обчислювального центру. сайт
URL:: <http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/> .

8. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.09.2016 № 672-р «Про схвалення Стратегії модернізації та розвитку Пенсійного фонду України на період до 2020 року» сайт URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/ru/>

Анатолій Головань

Наук. керівник –д.е.н., проф. Філіпішин І. В.

м. Вінниця

ВИЗНАЧЕННЯ ЦІЛЬОВОЇ АУДИТОРІЇ WEB-САЙТУ

В сучасному світі все більше організацій зіштовхуються з необхідністю створення власного web-сайту. Однією з основних проблем при цьому – є визначення його цільової аудиторії.

Перше, на що потрібно звернути увагу при моделюванні сайту організації, – люди, які в подальшому цим сайтом будуть користуватись. Чітке представлення та вдалий вибір цільової аудиторії користувачів суттєво підвищить шанси на успішний кінцевий результат. Від правильного її визначення залежить ефективність функціонування сайту підприємства.

Перед тим, ніж щось пропонувати, фахівець повинен отримати зворотній зв'язок і з допомогою аналізу цільової аудиторії виявити думку споживачів [1]. Цільова аудиторія повинна бути: